

Politisk kaos og borgerkrig efter Frederik 1.s død i 1533

Da Frederik 1. døde i 1533 sad der dog stadig så mange katolske biskopper i rigsrådet, at de kunne forhale valget af en ny konge. De ønskede nemlig ikke at stå bag det oplagte valg: den lutherske hertug Christian af Slesvig. Udsættelsen af kongevalget kastede Danmark ud i en borgerkrig, også kendt som Grevens Fejde. Rigsrådet indgik en alliance med hertugdømmerne Slesvig og Holsten, som igen var i alliance med Nederlandene. Lübeck, som var en betydelig politisk og økonomisk magtfaktor i Nordeuropa, lå i handelskrig med Nederlandene. Derfor indgik Lübeck en alliance med de to største byer i det danske rige, København og Malmø. Ved en sejr ønskede sidstnævnte parti at gøre Christian 2. til konge igen. I takt med at den tyske hær fra Lübeck trængte frem på Sjælland og Fyn, blev der indført evangeliske gudstjenester, og de katolske biskopper blev fordrevet.

Den jyske adel, som ikke var begejstrede for reformationen, så ikke nogen anden mulighed end at støtte den åbent lutherske Christian 3. Selv den katolske biskop Bille i Aarhus måtte støtte ham, selvom det betød, at Danmark ville blive luthersk. Med Christian 3. håbede adelen at få en mildere behandling, fordi man aktivt havde bekæmpet Christian 2.

Uanset udfaldet af borgerkrigen ville Danmark altså blive luthersk. Ganske vist havde Christian 2. konverteret tilbage til katolicismen for at få kejserens støtte til tilbageerobringen af sit land, men da han måtte støtte sig til hjælp fra det protestantiske Lübeck, fulgte lutherdommen med. Christian 3. gik altså ud af borgerkrigen som sejrherre og indførte reformationen med stor voldsomhed. På stænderforsamlingen i 1536 blev alle de katolske biskopper afsat, og deres betydelige ejendom inddraget af kongen. De katolske biskopper blev erstattet af nye lutherske.

Christian 2., der med en vis ret kan siges at have begyndt reformprocessen i Danmark, endte med at tabe kampen om tronen. Han blev til sidst taget til fange og sad til sin død indespærret først på Sønderborg Slot, siden i Kalundborg, mens den reformproces, han havde været med til at sætte i gang, blev gjort færdig med tydeligt luthersk fortegn.

(Kilde: Holm, Bo Kristian. 2016. "Reformationen i Danmark 1520-1539". *Danmarkshistorien.dk*. Aarhus Universitet.)